

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ВК-2025
	Випуск 1	Зміна 0	Екземпляр № 1	Арк 17/1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
педагогічних технологій та освіти
впродовж життя

26 серпня 2025 р., протокол № 7

Голова Вченої ради

Людмила МОГЕЛЬНИЦЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

вибіркової навчальної дисципліни

«СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Схвалено на засіданні кафедри
психології та соціального забезпечення
25 серпня 2025 р., протокол № 8

Завідувач кафедри
Марина ОКСЮТОВИЧ

Гарант освітньо-професійної
програми
Ірина ВОЙНАЛОВИЧ

Розробник: кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри психології
та соціального забезпечення НІКОЛАЄНКО Сергій

Житомир
2025 – 2026 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ВК-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17/2

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» затверджена Вченою радою факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя від 26 серпня 2025 р., протокол № 7.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ВК-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17/3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	
Кількість кредитів - 4	Вибіркова	
Модулів – 1	Лекції	
	32 год.	
Змістових модулів – 2	Практичні	
	32 год.	
Загальна кількість годин – 120	Лабораторні	
	-	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 5,4	Самостійна робота	
	56 год.	
	Вид контролю: залік	

Примітка.

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної робота

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ВК-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17/4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є формування у майбутніх фахівців засвоєння системи економічних знань щодо страхового захисту майнових інтересів юридичних та фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, організацій страхового ринку та страхових компаній.

Основними **завданнями** вивчення освітньої компоненти “Страховий менеджмент” є:

- з'ясування об'єктивної необхідності, сутності й ролі страхування в умовах переходу до економіки ринкового типу;
- висвітлення організації, шляхів розвитку страхового ринку й державного регулювання страхової діяльності;
- розгляд умов особового страхування, страхування майна, страхування відповідальності, перестрахування з позиції вітчизняного та зарубіжного досвіду;
- вивчення особливостей менеджменту в діяльності страхових компаній;
- набуття вмінь аналізувати ринок страхових послуг, оцінювати фінансову стійкість страхових компаній.

Результати навчання (навички, що отримає здобувач вищої освіти після вивчення навчальної дисципліни):

Здобувач вищої освіти повинен **знати**:

- особливості страхування як економічної категорії, його класифікацію;
- управління страховою компанією та страховим ринком;
- страхові продукти, закономірності та особливості їх продажу;
- організаційні форми страховиків, що діють на страховому ринку України;
- правове, методичне та наукове забезпечення здійснення страхової діяльності;
- економічні складові діяльності страховика;
- порядок формування та використання фондів і резервів страховика та розміщення страхових резервів.

Здобувач вищої освіти повинен **вміти**:

- визначати ефективність (чи збитковість) страхування в залежності від ймовірності настання страхового випадку;
- аналізувати показники моніторингу страхового ринку;
- укладати договір між страховиком і страхувальником;
- визначити ефективність діяльності страховика;
- обирати «свою» страхову компанію;
- оцінювати рівень відповідності розміщення страхових резервів.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати додатково наступні Soft skills:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ВК-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17/5

- *комунікативні навички*: письмове спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;
- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;
- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;
- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;
- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;
- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Страховий ринок та страхування

Тема 1. Загальна характеристика страхового менеджменту та страхування

Історія розвитку страхування в світі та в Україні. Об'єктивна необхідність страхового захисту, суть, функції, принципи та роль страхування в сучасному суспільстві. Виникнення та етапи розвитку страхування. Сутність страхування і його місце в системі економічних категорій. Зміст страхування і розкриття його в основних функціях страхування. Страхування як стратегічний сектор економіки держави. Принципи страхування. Роль страхування в умовах ринкової економіки.

Тема 2. Класифікація страхування

Поняття класифікації, її наукове і практичне значення для усвідомлення структури, сфери діяльності страховиків. Класифікація страхування за організаційними принципами та об'єктами страхування. Класифікація за формами проведення страхування. Класифікація за родом небезпек. Класифікація страхування за історичною та юридичною ознаками. Класифікація страхування.

Тема 3. Страховий ринок

Загальна структура сучасного страхового ринку. Структурні елементи страхового ринку та взаємозв'язки між ними. Страхові та не страхові посередники і задачі які вони виконують на страховому ринку. Чинники які сприяли розвитку сучасного страхового ринку України. Процес створення страхових компаній.

Тема 4. Порядок укладання та ведення страхової угоди

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ВК-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17/6

Структура страхового договору й зміст його основних розділів. Заява на страхування. Загальні і специфічні питання в заяві на страхування. Умови сплати страхової премії. Терміни дії договору і страхової відповідальності. Пільги. Права й обов'язки сторін у договорі страхування. Страховий поліс, страховий сертифікат. Порядок і умови здійснення страхової виплати. Підстава для відмови в страховій виплаті. Припинення договору страхування й ознаки його недійсності. Умови і порядок поновлення договору по короткострокових видах страхування. Ліцензування страхової діяльності. Класифікація видів діяльності, що ліцензуються. Умови одержання ліцензії, вимоги щодо розміру сплаченого статутного капіталу та інших власних засобів. Порядок видачі ліцензії. Обмеження, призупинення і відклик ліцензії на здійснення страхової діяльності.

Тема 5. Страхова компанія

Страхова індустрія як частина сфери послуг. Її організаційні форми. Порядок створення, функціонування та ліквідація страхових компаній. Товариства взаємного страхування. Умови залучення іноземних інвесторів до створення страхових організацій. Ресурси страховика: фінансові, матеріальні, трудові, інформаційні. Структура страхових компаній. Центральний офіс. Філії та представництва. Управління страховою компанією.

Тема 6. Економіка страхування

Аквізиція у страхуванні. Андеррайтинг. Сутність і завдання актуарних розрахунків. Показники страхової статистики. Структура страхового тарифу: нетто-премія, навантаження. Особливості калькуляції нетто-премії на основі показників страхової статистики. Страхова (ризикова) надбавка. Доходи страховика та його складові. Доходи від інвестування власних та залучених коштів. Витрати страховика та їх структура. Валовий прибуток страховика та обчислення прибутку від страхової діяльності. Асиметрична інформація на ринку страхування.

Тема 7. Управління страховими ризиками

Поняття й класифікація ризиків. Ризики, пов'язані зі страховою діяльністю. Ризики, не пов'язані зі страховою діяльністю. Організація відбору ризиків на страхування. Етапи відбору ризиків. Ідентифікація ризиків. Виявлення можливих ризиків та визначення причин імовірності їх настання. Оцінка ризику. Методи кількісного і якісного аналізу внутрішніх та зовнішніх факторів, що формують причини й величину ризиків. Контроль за ризиком. Доцільність перестрахування ризиків.

Тема 8. Організація, планування та контроль страхової діяльності

Загальні вимоги до системи управління страховою компанією. Органи управління та контролю страхової компанії: загальні збори акціонерів, наглядова рада, дирекція. Постійно діючі комітети страхової компанії. Керівники страховика. Система внутрішнього контролю страхової компанії.

Змістовий модуль 2. Основи страхового менеджменту

Тема 9. Особисте страхування

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/БК-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17/7

Страховання життя як найважливіша підгалузь особистого страхування. Страховання від нещасних випадків: обов'язкове та добровільне. Медичне страхування. Страховання пенсій (ренти).

Тема 10. Майнове страхування

Страховання майна юридичних осіб: основні види ризиків, умови відшкодування збитків. Особливості страхування майна сільськогосподарських підприємств – страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень, страхування тварин, страхування будівель та іншого майна. Страховання технічних ризиків. Транспортне страхування: страхування вантажів при перевезенні транспортним засобом, страхування автотранспортних засобів, суден, авіаційного страхування. Страховання майна фізичних осіб: будівель, домашнього майна, тварин та іншого майна.

Тема 11. Страхування відповідальності

Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Добровільне страхування цивільної відповідальності (ДЦВ). Міжнародна система страхування «Зелена картка». Страховання кредитних та фінансових ризиків: взаємовідносини сторін при делькредерному та гарантійному страхуванні.

Тема 12. Маркетинг в управлінні страховою діяльністю

Сутність поняття «організація маркетингової діяльності» в страхових компаніях. Принципи організації маркетингової діяльності. Місце маркетингу в системі організації страхової компанії. Етапи формування маркетингової організаційної структури управління у страхових компаніях. Моделі організаційних структур служби маркетингу у страховій компанії. Завдання служби маркетингу страхової компанії. Форми маркетингового контролю в страхових компаніях. Особливості маркетингового планування в страховій компанії. Методи формування маркетингової стратегії страховика. Види маркетингових стратегій.

Тема 13. Управління персоналом страхової компанії

Персонал страхової компанії та його особливості. Сучасні принципи управління персоналом страховика. Психологічний клімат колективу страхової компанії. Планування та підбір персоналу у страхову компанію. Критерії оцінки ефективності праці персоналу страхових компаній. Мотивація персоналу страхової компанії. Стратегія управління персоналом страхової компанії.

Тема 14. Порядок оцінювання потреб клієнта

Визначення потреб клієнта. Специфіка страхових продуктів та клієнтів. Основні способи визначення потреб клієнта. Оцінка потреб фізичних осіб. Оцінка потреб юридичних осіб. Інформування клієнта. Інформація про страховий продукт. Інформація про страховика. Інформація про страхового посередника. Інформаційний документ про стандартний страховий продукт. Порядок надання консультацій.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ВК-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17/8

Тема 15. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії

Фінанси страховика та необхідність їхнього управління. Грошові надходження страховика та їх класифікація. Управління страховими резервами. Особливості управління доходами і витратами страхової компанії. Вимоги до платоспроможності страхової компанії. Оподаткування діяльності страхової компанії. Управління фінансовою безпекою компанії. страховика. Особливості Вимоги до інвестиційної діяльності страхової здійснення капіталізації страхової компанії за спрощеною процедурою.

Тема 16. Врегулювання страхових претензій

Служба врегулювання претензій: завдання та місце в страховій компанії. Процедура та етапи врегулювання страхових претензій. Дії сторін договору в разі настання страхового випадку. Залучення аварійних комісарів та інших експертів для з'ясування причин настання страхового випадку та визначення розміру завданої шкоди. Документальне оформлення страхової претензії. Технологія перевірки достовірності страхового випадку й нанесення ним шкоди страхувальнику. Розрахунок страхових виплат. Порядок урегулювання збитків у різних видах страхування. Особливості виплат страхових сум за договорами зі страхування життя. Оформлення регресних позовів до осіб винних у скоєнні страхових випадків. Контрибуція в сфері страхування. Формування ефективної служби безпеки та механізм її взаємодії з іншими підрозділами страхової компанії.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Страховий ринок та страхування				
Тема 1. Загальна характеристика страхового менеджменту та страхування	7	2	2	3
Тема 2. Класифікація страхування	7	2	2	3
Тема 3. Страховий ринок	7	2	2	3
Тема 4. Порядок укладання та ведення страхової угоди	7	2	2	3
Тема 5. Страхова компанія	8	2	2	4

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ВК-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17/9

Змістові модулі і теми	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота
Тема 6. Економіка страхування	8	2	2	4
Тема 7. Управління страховими ризиками	8	2	2	4
Тема 8. Організація, планування та контроль страхової діяльності	8	2	2	4
Разом за змістовий модуль 1	60	16	16	28
Змістовий модуль 2. Основи страхового менеджменту				
Тема 9. Особисте страхування	7	2	2	3
Тема 10. Майнове страхування	7	2	2	3
Тема 11. Страхування відповідальності	7	2	2	3
Тема 12. Маркетинг в управлінні страховою діяльністю	7	2	2	3
Тема 13. Управління персоналом страхової компанії	8	2	2	4
Тема 14. Порядок оцінювання потреб клієнта	8	2	2	4
Тема 15. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії	8	2	2	4
Тема 16. Врегулювання страхових претензій	8	2	2	4
Разом за змістовий модуль 2	60	16	16	28
ВСЬОГО	120	32	32	56

5. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
	денна форма
Тема 1. Загальна характеристика страхового менеджменту та страхування	2
Тема 2. Класифікація страхування	2
Тема 3. Страховий ринок	2
Тема 4. Порядок укладання та ведення страхової угоди	2
Тема 5. Страхова компанія	2
Тема 6. Економіка страхування	2
Тема 7. Управління страховими ризиками	2
Тема 8. Організація, планування та контроль страхової діяльності	2
Тема 9. Особисте страхування	2
Тема 10. Майнове страхування	2
Тема 11. Страхування відповідальності	2

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ВК-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17/10

Тема 12. Маркетинг в управлінні страховою діяльністю	2
Тема 13. Управління персоналом страхової компанії	2
Тема 14. Порядок оцінювання потреб клієнта	2
Тема 15. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії	2
Тема 16. Врегулювання страхових претензій	2
РАЗОМ	32

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
Модуль 1		
Змістовий модуль 1. Страховий ринок та страхування		
1	Тема 1. Загальна характеристика страхового менеджменту та страхування 1. Передумови виникнення страхування. 2. Порівняльний аналіз сутності страхування та його функцій у вітчизняній та зарубіжній літературі.	3
2	Тема 2. Класифікація страхування 1. Визначити функції Уповноваженого органу у сфері страхування та права, якими наділений Уповноважений орган у сфері страхування. 2. Обов'язкове страхування в Україні: призначення, недоліки функціонування та перспективи розвитку.	3
3	Тема 3. Страховий ринок 1. Переваги та недоліки відкриття страхового ринку України для іноземних страховиків. 2. Державне регулювання ринку страхових послуг в Україні.	3
4	Тема 4. Порядок укладання та ведення страхової угоди 1. Інформаційний супровід договорів у сфері страхування. 2. Правові основи страхового менеджменту.	3
5	Тема 5. Страхова компанія 1. Органи управління страховою організацією. 2. Типи організаційних структур управління страхової компанії, їх переваги та недоліки.	4
6	Тема 6. Економіка страхування 1. Управління страховим портфелем страхової компанії. 2. Управління інвестиційним портфелем страхової компанії.	4
7	Тема 7. Управління страховими ризиками 1. Повний цикл управління ризиками і особливості основних етапів його застосування. 2. Оцінка ризиків при прийнятті їх на страхування (андеррайтинг).	4
8	Тема 8. Організація, планування та контроль страхової діяльності 1. Основи бізнес планування страхової діяльності. Структура бізнес-плану страховика. 2. Вимоги до реорганізації та ліквідації страховика.	4

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ВК-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17/11

Змістовий модуль 2. Основи страхового менеджменту		
9	Тема 9. Особисте страхування 1. Стан і перспективи розвитку страхування життя в Україні. 2. Зарубіжний досвід розвитку страхування життя.	3
10	Тема 10. Майнове страхування 1. Особливості страхування домашнього майна громадян в країнах ЄС. 2. Комплексні страхові продукти у майновому страхуванні.	3
11	Тема 11. Страхування відповідальності 1. Страхування відповідальності власників собак. 2. Страхування відповідальності суб'єктів туристичної діяльності.	3
12	Тема 12. Маркетинг в управлінні страховою діяльністю 1. Роль реклами в просуванні страхових послуг до страхувальників. 2. Обґрунтуйте відмінності страхового продукту та вимоги до нього.	3
13	Тема 13. Управління персоналом страхової компанії 1. Способи мотивації персоналу страхової компанії. 2. Комунікації в сучасній страховій організації.	4
14	Тема 14. Порядок оцінювання потреб клієнта 1. Складові стратегії управління взаємовідносинами з клієнтами страхової організації.	4
15	Тема 15. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії 1. Фінансова надійність страховиків та чинники її забезпечення. 2. Страхова статистика та бухгалтерський облік як інструменти управління.	4
16	Тема 16. Врегулювання страхових претензій 1. Служба безпеки та механізм її взаємодії з іншими підрозділами страхової компанії. 2. Зобов'язання фахівця з врегулювання претензій.	4
РАЗОМ		56

7. Індивідуальні завдання

Описати порядок дій та процедур страховика (посередників) щодо врегулювання збитків за обраним класом страхування:

- туристичне страхування;
- страхування житлових приміщень;
- страхування авто;
- медичне страхування.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання:

- вербальні методи (лекція, пояснення);

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ВК-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17/12

- наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація);
- практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів);
- дискусійний метод;
- метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота);
- ситуаційний метод;
- методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, підготовка доповідей, написання наукових статей).

9. Методи контролю

Перевірка досягнення результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів:

- усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання;
- перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів;
- перевірка виконання та захист індивідуальних завдань;
- самооцінювання та взаємооцінювання;
- перевірка виконання завдань модульного контролю;
- залік.

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни або наприкінці семестру. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Процедура складання заліку визначена у Положенні про

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ВК-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17/13

організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Виконання завдань поточного контролю	100
Підсумкова семестрова оцінка	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	80
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали):	до 10
1. Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах	до 10
2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій	до 10
Разом за виконання завдань поточного контролю	100

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр
	денна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	50
Участь у дискусії	10
Виконання поточних тестових завдань	10
Виконання та захист завдань, кейсів	10
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	80

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum (P_i \times BK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ВК-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17/14

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

ВКі – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

КНЗ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Якщо здобувач вищої освіти виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав 60 балів або більше та бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі заліку. За складання заліку здобувач вищої освіти може набрати 100 балів. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни формується за результатами підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі заліку, якщо виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 50 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 35–49 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 34 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ВК-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17/15

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Страховання	Insurance
2	Страховик	Insurer
3	Страхувальник	Insured
4	Застрахована особа	Insured person
5	Страховий поліс	Insurance policy
6	Страхова премія	Insurance premium
7	Страхове відшкодування	Insurance indemnity

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ВК-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17/16

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
8	Страховий випадок	Insured event
9	Ризик	Risk
10	Перестраховування	Reinsurance
11	Франшиза	Franchise
12	Страхова сума	Insured sum
13	Актуарій	Actuary
14	Страхові резерви	Insurance reserves
15	Страхова відповідальність	Insurance liability
16	Страховий брокер	Insurance broker
17	Страховий агент	Insurance agent
18	Страховування	Insurance
19	Договір страхування	Insurance contract
20	Страховування життя	Life insurance

12. Рекомендована література

Базова література:

1. Борисюк О.В. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022. 102 с.
2. Журавка О. С. Страхування: навч. посібник. Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с.
3. Опальчук Р.М. Страховий менеджмент: навчальний посібник. Київ: ЦП «Компринт», 2023. 251 с.
4. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20>
5. Сосновська О. О. Страхування: навчальний посібник. Київ: ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.
6. Страхування : навчальний посібник / [Ситник Н. С., Стасишин А. В., Попович Д. В.]. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2025. 512 с.

Допоміжна література

1. Алескерова Ю.В. Страховий менеджмент: підручник Вінниця: ВНАУ, 2019. 295 с.
2. Білик О. І., Савчин О. І. Страховий менеджмент: навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 304 с.
3. Васильєва Т., Козьменко С., Козьменко О. Нові вектори розвитку страхового ринку України: монографія. Суми: «Університетська книга», 2022. 315 с.
4. Сокиринська І.Г. Страховий менеджмент: навч. посібник. Дніпропетровськ: Пороги, 2016. 301с.
5. Страховий менеджмент: навч. посіб. / В. І. Аранчій, О. М. Остапенко, Т. М. Остапенко. Полтава: ПДАА, 2018. 252 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ВК-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 17/17

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Верховна Рада України <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Національний банк України / <http://www.bank.gov.ua>
3. Нормативні акти, статистичні матеріали та статті зі страхування на спеціалізованих українських страхових порталах: <http://dfp.gov.ua>, <http://forinsurer.com>, <http://www.uainsur.com>.